

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25—; celoletno: Din. 100—.

Znamenja našega časa.

Socializacija kmetijstva.

Krilatica našega dneva je „socializem, socialist, socializacija“; že vsak čevljarški vajenec si upa drzno rabiti besedo. Deželo poplavlja socialistični agenti vsepovsod in že se hoče tudi naš rod sprijazniti z novo mislijo. Pa ni vprašanje socializma tako enostavno kot si to misli marsikateri. Da vstane našemu rodu jasna misel in da ne bomo nasedali kratkovidnim besedam plitvih oseb, zato naša današnja beseda. Saj je eno najbolj perečih in najmanj obdelanih vprašanj, li more biti kmet — mali in večji — socialdemokrat, ne da bi škodil sebi in svojim. Obenem je dejstvo, da je socialdemokracija v sedanjih dnevih svoje delo med kmetijskim ljudstvom podvojila in da si obeta v vrstah malih in srednjih kmetov mnogo novih somišljenikov, ker jih bo pritirala v njihove vrste sedanja kriza — in nerazumevanje. V koliko torej odgovarja socialdemokratski program in delo kmetiškemu gospodarstvu in ljudstvu?

Glavna misel socialdemokratskega programa je sledeča: država naj prevzame jamstvo za gospodarski obstoj vseh državljanov. Zato naj se zasebno imetje razlasti in odda v last vsej družbi, oziroma njeni novi državi. Posameznik bodi podrejen vsej družbi, ta mu nalagaj delo in ga plačuj. Pravi cilji socialdemokracije so obenem cilji komunizma. Samo pot do njih socialdemokraciji ni revolucija kot komunistom, marveč počasno, sistematično delo in vezan razvoj. Program je v svojih točkah prirojen samo potrebam delavstva v industriji in obrti in stranka v glavnem še danes zastopa samo interese enega sloja. Šele zadnje desetletje je strankino vodstvo prisililo, da se je pričelo baviti z vprašanjem, kako pridobiti za svojo misel še malega kmeta in kmetiške posle in z njimi večino v deželi in državi. Rešitev je bila razmeroma lahka, ker je pronicala socialistična misel že leta sem tudi v kmetijstvo in njegove razmere. Socialističnemu vplivu je pripisovati po svetovni vojni v skoroda vseh evropskih državah izvedena agrarna reforma, četudi je bila v Rusiji radikalnega in v drugih državah več ali manj milejšega značaja. Klic po neposrednem poseganju države v gospodarstvo sploh in posebej v kmetijstvo je postajal po vojni vedno glasnejši, tako v zahtevi po upeljavi žitnega monopola, kjer bi država prevzela nakup in prodajo žita, da ustali žitno ceno; končno je čutiti socialistični vpliv tudi v zahtevi po državni podpori za zadružništvo. Tako je prišla na deželo nova misel iz mesta — ali boljše — predmestja, se tam srečala s svojo konkurentinjo — kapitalistično mislijo — in v najhujši borbi z njo je istotako pričela boj za dušo kmetiškega ljudstva. To so bili začetki socialdemokracije na deželi.

Pred par leti pa je izdelalo vodstvo avstrijske socialdemokracije v svoji borbi za kmeta poseben agrarni program. Strankino novo delo se je pričelo s tem, da je skušala pridobiti zase najprej male kmete in podeželske posle. V svoj novi program je stavila močno besedo: Delavca in kmeta družijo isti interesi. Zmaga socialdemokratske stranke bo dala vasi njeno samoupravo, veleposestva se bodo razdelila, delavci in kmetje bodo tvorili novo državo. — Namen agrarnega programa je postal prav kmalu jasen dovolj.

Socialdemokracija pomeni zaščito delavca, a ta zaščita je tako dalekosežna, da se izvaja tudi v škodo ostalim narodnim slojem; koncem konca seveda v lastno škodo. Baš zaradi te ozkosrčnosti programa se stranki ne bo nikdar moglo posrečiti, da se prilagodi tudi po-

sebnostim kmetiškega gospodarstva. Kako naj se izvede v kmetijstvu 42- oziroma 36urni delovni teden? Sicer program predvideva izjeme v slučajih neposredne nevarnosti za žetev ali živino, pa kaj hasne to! Mala kmetijstva, katerim program posveča posebno skrb, naj bi se združila v velika posestva. In vendar igrajo v kmetijstvu male in srednje kmetije povsem drugo vlogo kot manjšni obrati v industriji ali obrti. Tudi je njihov postanek čisto drugi. V industriji izpodrinjajo veleobrati male in vodijo glavno besedo, v kmetijstvu pa naspotno mala posestva rastejo iz večjih in se vedno bolj množijo. Pa je tudi razumljivo. Mala gospodarstva na deželi so razmeroma rentabilnejša in prekašajo v dohodkih veleposestva. Po zasnovi socialdemokracije naj bi se nadalje delovni način v kmetijstvu uredil kot je v industriji. Pa dela na polju in pri živini nikakor ni primerjati tovarniškemu delu. Tovarna ne zahteva nobene posebne skrbi in ljubezni delavčeve, dočim zahteva kmetiško delo celega človeka. Končno hoče socializem uvesti tudi v kmetijstvo stroje, da nadomestijo dosedanje ročno delo in pri tem ne upošteva svojevrstnosti podeželskega gospodarstva. Svojevrstnosti pa upoštevati tudi ne more, ker bi moral biti potem osnovan na čisto drugih temeljih. Potem pa ne bi bil več socializem.

Največja ovira socializacije kmetijstva je, da kmetiško gospodarstvo niso stroji in mrtvo blago, da se delo ne more meriti po urah, in da so ljudje močne, zdrave osebnosti.

Vsako posestvo na deželi je zase svojevrstna celota, ki ima svoj posebni ustroj in svojo postavo. Posestvo v ničesar ne sliči kake tovarni. Vsa gospodarstva ene vasi so drugačna od sosednje, vsaka dolina je zopet zase gospodarska celota. Kmetiško gospodarstvo je organizem, v katerega so udje — dolina in v dolini posamezna posestva — včlenjeni in ta organizem se da sicer raztrgati, da zamre, ali pa kot organizem včleniti v višjo celoto narodnega gospodarstva. Kmetiško delo zahteva delavčevu skrb in ljubezen. Na polju raste žito in v hlevu živina, ki se ne brigata za paragrafe in zahteve socialističnega ali kapitalističnega programa, marveč usilita nujno svoje življenjske paragrafe in zahteve. In pri tem ima svoje življenjske paragrafe in svoje zahteve vsaka žitna vrsta in vsak kos živine, vsaka njiva, vsak travnik in vsako drevo. Končno bi pa tudi ljudstvo, ki si služi pošten kruh iz svoje zemlje, nikakor ne bilo volje, da se mu odvzame prostost in osebnost in da se ga podredi z njegovim delom in življenjem kot mrtvo kolesce v mrtev stroj.

Najlepši dokaz, da je socializacija kmetijstva kljub vsem naporom in vsej krizi neizvedljiva in da je mehanizacija življenja in dela proti naravnim in nadnaravnim zakonom, je današnja Rusija. Ne samo, da so bili boljševiški voditelji prisiljeni pustiti kmetu njegovo svobodo, danes opuščajo tudi že strogi komunizem v vsem svojem gospodarstvu. Naša vera je v vsem vprašanju socializacije gospodarstva ta, da se človeško življenje in delo ne da mehanizirati razun v lastno škodo. Ni pa tudi dana popolna svoboda ne poedinu-osebi in poedinemu gospodarstvu, ker vodi tudi brez-pogojna svoboda, ki črta obzirnost do drugih in višjih celot, v propast in — krizo. Poedinec naj raste v močno osebnost v službi družbe, gospodarstvo naj se razvija vsako v svojem načinu, a ne na račun sosedov, marveč v službi nadrejenega mu narodnega gospodarstva. Pa o tej misli, ki pomeni danes rešitev celotni krizi človeške družbe in še posebej gospodarstva, prihodnjič.

Naj raste v našem kmetiškem narodu danes zavest, da z njim ne bo delal poizkusov ne

kapitalizem in ne socializem, marveč, da je baš kmetiški rod poklican v rešitev tisočletnega spora. Mi verujemo, da je ta naloga, da poseže v spor velepodjetnikov z delavci in ga reši v zadovoljstvo obeh, še posebej poslanstvo slovanskega kmeta v Rusiji, ker ga je največ pristno kmetiškega. Edina Rusija na svetu si v svoji obsežnosti, svoji globini in svojem zdravju lahko privoščijo luksuz boljševizma in baš Rusija, ki danes doživlja pekel, bo poklicana po svojem kmetu, da prinese narodom kos nebes. Če je tako — mi v to verujemo — potem pride nekoč preko kapitalističnega in socialističnega eksperimenta doba slovanskega kmeta. To pa bo naša doba.

Pri protinastih bolečinah, živčnih bolečinah in glavobolu, kakor pri nespečnosti učinkuje Tugal hitro in zanesljivo. Tugal-tablete raztopijo škodljive sestavine v krvi in povzročijo skorajšnje olajšanje in popolno ozdravljenje. V vseh lekarnah. Cena S 2,40. 1/7

Križev pot Nemčije.

Vedno bolj se zdi, da smo na pragu novih dogodkov, ki bodo globoko segli v sedanji ustroj evropskega kontinenta in preobrazili njegovo obličje. Nemškemu narodu je v njegovem boju za lastni obstoj usojeno, da dokaže, li se je učil iz tisočletne zgodovine in še posebej iz izida svetovne vojne. Obdanemu od prijateljev in neprijateljev je njegovim voditeljem dana danes naloga, da so v lastnem interesu širokodušnejši od svojih prijateljev in iščejo tudi naklonjenosti dosedanjih neprijateljev. Edino tako bodo rešili nemškemu rodu boljšo bodočnost.

V Parizu so se državniki prvič znašli, da se posvetujejo, kako od pomoči krizi nemškega gospodarstva. Državni kancler Brüning in zunanji minister Curtius sta poročala o kritičnem položaju s številkami v rokah. In ko so se pogovarjali o posojilu Nemčiji, je stavila francoska vlada zahtevo, naj Nemca jamčita, da se bo posojilo res porabilo v ozdravljenje nemškega gospodarstva, ne pa v ojačanje stališča tistih, ki stremijo za nasilno izpremembo in razveljavljanje mirovnih pogojev. Morda sama slaba dovolj ali pa iz strahu pred nemško opozicijo sta Nemca francosko zahtevo odklonila z mnenjem, naj bi prijateljsko politično sodelovanje med Francijo in Nemčijo vzkliklo šele na podlagi ugodnega izida pariškega sestanka. Ker naprošeni ni zaupal svojega denarja takemu proslcu, je ostala pariška konferenca brez uspeha. Položaj v Nemčiji pa se je poslabšal.

Nemška ministra sta nastopila z ostalimi državniki drugo postajo London. Upala sta, da bosta uspela na tej konferenci brez privoljenja v francoske pogoje, kar bi jima bilo sedaj že težavnejše, ker sta imela v rokah Hitlerjev grozilni brzojav. Računala sta na posredovanje ameriškega predsednika Hooverja, ki bo v skrbi za že dano posojilo Amerike Nemčiji poskrbel še za nadaljni denar. Račun bi bil pravilen, da bi bila ustvarila zaupanje v nemško poštenost. Tokrat je ponudila Francija edina med navzočimi upniškimi državami Nemčiji posojilo seveda pod istimi pogoji kot prej v Parizu. Izprva je izgledalo, kot da bi se bili hoteli Anglija in Amerika postaviti na nemško stran iz strahu za v Nemčiji naložene kapitale; pa francoska zahteva je bila prejasna in opozicija v Nemčiji je bila drugič brzojavila v London. Tako tudi londonska konferenca ni dosegla ničesar in obljubila Nemčiji življenja samo za mesec dni.

In drugi postaji bo sledila tretja in četrta.

Na ljubo nekaterim brezsrčnežem pa bo ljudstvo trpelo naprej, dokler ne bo v vsem nemškem rodu in nemških voditeljih vstala zavest, da vodi iz bede in revščine ena sama pot. In ta pot ni ne sila in ne zvijača, marveč ljubezen in poštenje v narodnem in mednarodnem življenju.

Nemci trdijo, da so krive žalostnemu položaju reparacije. Nemčija pa je plačevala reparacije samo z v inozemstvu najetimi posojili. Zavezniki so posojevali, Nemčija je s posojili plačevala dolgove. Brez reparacij je nemško gospodarstvo razsipalo denar in se zadolžilo za neverjetno svoto čez 30 milijard šilingov samo po vojni. Celotno vrsto novih podjetij so ustvarili, stara modernizirali in racionalizirali. Vsak pa ne more biti Amerika. Nadprodukcija je rastla, konzum zastal, število brezposelnih doseglo višino štirih milijonov. Gospodarska bilanca kaže nad sto milijard izgube narodnega premoženja.

Ni bilo volje v gospodarstvu, ni je še prave v ljudstvu. Volje za pošteno življenje. Še vedno se družijo nemško ljudstvo v veliki meri v ekstremnih nacionalnih organizacijah in tam navdušuje za neko iluzorno nemštvo. Obdaja se z oklepi ozkosrčne misli, ki ga storijo tako kratkovidnega. Nacionalsocialistični pokret stane s svojimi grožnjami in naklepi Nemčijo večje milijarde kot razsipno nemško gospodarstvo. Moralni in gospodarski kredit Nemčije je danes minimalen. Sicer občutijo nacionalisti potrebo razbitja ozkega individualizma v družabnem življenju, ki je vzrok družbinemu razkroju, a sami učijo le sovraštvo in prezir do narodov. Sicer pa trgajo tudi vrste lastnega rodu in očitek veleizdajstva radi rabijo za lastne rojake. Za nje so vsi dosednji državniki preko Stresemanna in Brüninga diletant.

Nova misel živi med Nemci po london-skem neuspehu: Samopomoč. Dobra je misel, če prihaja iz zdravega jedra. In bilo bi želeli nemškemu ljudstvu, da bi mu vstali pravi učitelji in vodniki, da ga vedejo na križevem potu do vstajenja in ne do propasti. Sicer se mora ponoviti zgodovina prvih desetletij zadnjega stoletja.

POLITIČNI PREGLED

Kdo bo novi predsednik naše republike? Meseca oktobra poteče doba sedanjega predsednika naše republike dr. Miklasa. Med strankami so se vršila pogajanja, naj bi se volitev preložila na pomlad, vendar še ni prišlo do sporazuma. Socialisti kandidirajo za predsednika dr. Rennerja in so pripravljeni privoliti v izpremembo ustave, po kateri bi se vršila volitev po ameriškem vzorcu potom volilnih mož. Krščanski socialci so za zopetno izvolitev dr. Miklasa. V slučaju, da s svojim predlogom ne bi prodrli, se bodo bržkone zvezali z meščanskimi strankami za izvolitev skupnega meščanskega kandidata, bivšega rektorja dunajske univerze dr. Gleispacha. Kot izgleda, socialisti ne bodo pristali na zopetno izvolitev dr. Miklasa, ker zaenkrat vztrajajo na kandidaturi dr. Rennerja.

Vatikan in fašizem. Proti fašističnemu nasilju stoji za sv. Očetom ne samo ves katoliški in krščanski svet, marveč tudi liberalno in socialistično časopisje sveta. Napetost med fašizmom in Vatikanom pa postaja vedno večja vsled nepopustljivosti in sovražnega stališča fašistov. Nedavno je izšla v Rimu fašistovska brošura, ki govori o zločinu Ahila Rattija — s tem meni papeža — italijanskega renegata, ki se drzne pod krinko poglavarja katoličanov delati na tem, da bi združil vsa protifašistična stremjenja na svetu. Brošura imenuje papeža navadnega lopova in pravi dalje: Zapreti in obsoditi italijanskega renegata — papeža — in njegove sokrivce bo lahka stvar. Zato zadržuje legija rimskih črnih srajc. Papeža in njegove tovariše bo sodilo fašistično izredno sodišče. — Menimo, da se pojavljajo počasi znaki fašističnega razpada. Mussolinijeva zvezda zahaja. Na sestanku kongregacije za sveta opravila je papež govoril o sporu z italijansko državo. Omenil je pregajanja, ki jih mora pretrpeti cerkev, in prosil Boga, naj privede nje, s katero so udarjeni. Papež je končno dejal: Resnično potrebujemo čudežev. Prosim predvsem, da bi spregledali slepi in da bi oni, ki vidijo, tudi razumeli. — Ob drugi priliki je sv. Oče dejal: Ves svet ve, da so preganjani danes

najbolj dragoceni sinovi Cerkve, ravno oni sinovi, katere ji je Kristus najbolj polagal na srce, to je mladina (razpust in preganjanje italijanskih katoliških mladinskih organizacij in njihovih članov; op. ured.). Zaključil je papež z besedami: Nočemo hvale, mi želimo samo, da nas pravilno sodijo. Prosimo pa Mater božjo, da sprevidijo oni, ki so udarjeni s slepoto.

Italija posodila Albaniji, a ohranila zase. Italijanska vlada je dovolila albanski za dobo 10 let finančno pomoč v največjem znesku 10 milijonov zlatih frankov vsako leto. Albanija ne bo plačevala obresti in bo vrnila posojilo, kadar bodo to dovolile finančne razmere, v nobenem slučaju pa preje, dokler dohodki albanskega proračuna ne bodo dosegli vsote 50 milijonov zlatih frankov. Posojilo bo razdeljevala in uporabljala italijansko-albanska komisija, katera bo poslovala ves čas, ko bo trajala italijanska pomoč. Za tehnične, ekonomske in kulturne melioracije bo dala italijanska vlada Albaniji večje število tehnikov, gradbenikov in ekonomov na razpolago.

DOMAČE NOVICE

Skrbi vsenemškega učiteljstva. Pretekli teden so zborovali v Celovcu učitelji-člani avstrijske učiteljske zveze. Ta zveza je svobodomiselná organizacija vsenemškega učiteljstva in šteje okoli 9000 članov, to je nad polovico vsega avstrijskega. V številu svobodomiselnega učiteljstva pa je ena med prvimi naša Koroška. Namen letošnjega zborovanja je bil predvsem, da se protestira proti nameravanemu konkordatu (sporazumu) avstrijske republike z Vatikanom. Tako je zbrano učiteljstvo sklenilo resolucijo, da z največjo skrbjo zasleduje pogajanja zvezne vlade (ki so v teku; op. ured.) z Vatikanom o sklepu sporazuma. Zbrano učiteljstvo svari vse merodajne kroge, naj se šole in šolske vzgoje v konkordatu ne vmešava. V šolskih zadevah naj ne bo niti zavod niti učiteljstvo in ne pouk podrejen vplivu cerkve, marveč šola bodi izključna skrb države. Dogovor s cerkvijo grozi, da uniči visokostojee avstrijsko šolstvo. Učiteljstvo zahteva nadalje ustanovitev učiteljske zbornice po načinu trgovskih, zdravniških, advokatskih in delavskih zbornic. Nadalje se sklene, da se bo z vsemi silami podpirala prošnja, da se da učiteljicam enakopravnost z moškimi učitelji, predvsem, da se jim dovoli ženitev brez odpusta in službe. Končno so se zborovalci izjavili proti štedenju v šolskih zadevah in proti znižanju učiteljskih plač. Toliko o uspehih in sklepih zborovanja. Posebnega komentara menda zraven ne bo treba. K vsemu samu skromno pripombo, da je res nekoliko drzno, da si upa govoriti tako učiteljstvo zraven še o potrebi državnovzgojnega pouka, ko samo za državo, njeno ljudstvo in njeno potrebo nima niti najmanjšega smisla.

Zopet na delu. Pred tednom je posetila našo deželo večja družba rajhovskih kmetov in sicer iz Badena. Družbi je načeljeval višji poljedelski svetnik Mader in večje število članov badenske kmetijske zbornice. Rajhovci so posetili predvsem kraje, koder naseljuje celovski Heimatbund že leta sem protestantovske kmete iz rajha. Tudi aranžma tega izleta je imel taisti Heimatbund v rokah. Kot poroča „Neues Wiener Extrablatt“, so bili rajhovci zadivljeni nad lepoto naših krajev in nad ugodnimi pogoji nadaljnega naseljevanja. Potovanje je trajalo tri dni. (Preostane sedaj še vprašanje „Wo sind die Hetzer wieder an der Arbeit?“ Op. ured.)

Trgovinska pogodba z Jugoslavijo in obmejni promet. Sporazum o ureditvi obmejnega prometa je utesnjen in sicer na škodo Jugoslavije. Avstrija je dosegla to na podlagi svojih za Jugoslavijo neugodnih statistik o obmejnem prometu, dočim Jugoslavija teh statistik nima. Doslej je bilo mogoče prinesiti iz Jugoslavije moko, kruh in navadno pecivo do teže 5 kg, sedaj pa se sme nesti namesto dosedanjih 50 samo 5 komadov, mesa, sira in masla namesto prejšnjih 2 kg samo 1 kg. Sporazum o tujkem prometu je ostal neizpremenjen. Ravnotako so ostali neizpremenjeni sledeči sporazumi: mostovni, cestni, potni, električni, ribolovni, o regulaciji Mure in o izkoriščanju vodnih sil.

Zaključek šolskega leta celovške gimnazije in realne gimnazije. Letošnje leto je poučevalo na obeh zavodih 64 učnih moči. Učencev sta imela oba zavoda 930 rednih, 4 privatiste in 4 izredne. Od teh je 861 Nemcev, 78

Slovencev in 4 Italijani. 803 učencev je katoliške veroizpovedi, 127 protestantov, 9 židov, 1 starokatolik, 3 brez veroizpovedi. Samo Celovčanov učencev je bilo 279, 424 iz ostalih delov dežele, 19 rajhovcev, 9 Italijanov in osem iz Jugoslavije. Maturiralo je letos 57 učencev. Naši slovenski študenti so v splošnem dobro odrezali, čez 30 jih je odličnjakov. Novo šolsko leto 1931—32 se prične v sredo dne 16. septembra.

Bilčovs. (Naša cesta.) Za današnje gospodarstvo so dobre prometne zveze največje važnosti. Preveč je vsaka vas v svojem gospodarstvu vezana na mesto in njegov trg. Sicer bi bilo za nas nemara boljše, da bi ostala vas samostojna v svojem gospodarstvu, a nove razmere pregloboko posegajo v naše domače življenje in tako se nam je pač prilagoditi zahtevam časa. Skozi našo občino je vodila kot smo že tolikrat poročali v našem listu, zelo slaba občinska cesta. Dolgoletne prošnje za popravo so ostale brezuspešne. Šele lani, ko se je obhajala desetletnica glasovanja, se je zvezna vlada ozrla z enim očesom tudi na Koroško in je dala tri milijone šilingov za tisti del dežele in države, katerega so do danes najbolj zapostavljali in zanemarjali. Tudi za popravo naše ceste se je določila svota 330.000 šilingov. Z delom se je pričelo lansko jesen in se od vigredi letos nadaljuje. Zaposlenih je na cesti okoli 100 delavcev. Mislimo se je, da bo ta svota zadostovala za cesto od Kotmarea vasi do Žoprač. Pred enim tednom pa se je začelo delavce odpuščati, ker je zmanjkalo denarja. Cesta je sedaj dograjena do meje med občinama Bilčovs in Zgornja Vesca. Ravno te dni pa je prišlo poročilo z Dunaja, da je sklenil parlament, da se lanska obljuba letos nekoliko izpolni. Zato je dovolil za ceste Labud—Pliberk in Kotmara vas—Bilčovs—Zgornja Vesca nadaljno vsoto 500.000 S. Odstavljeni delavci se tako zopet jemljejo k delu in mogoče se s tem denarjem delo vendarle dovrši do konca. Tako bomo res imeli mnogo bolj ugodno prometno zvezo. Težkoča je seveda sedaj ta, da ne bomo imeli kaj voziti. Les nimamo ali pa ga ni, pri kmetijskih pridelkih sploh ni govora o prodaji. Tako kali eno veselje druga žalost.

Pečnica. (Nesreča, cesta.) Dne 16. julija je pri kopanju v bližnjem Baškem jezeru utonil petnajstletni sin posestnika p. d. Kašparja v Spodnjih Borovljah Ervin Schusser. Fant je došel šele v nedeljo poprej iz službe domov k staršem. Nevešč plavanja se je pri kopanju upal predaleč v jezero. Bil je izredno priden in dober mladenič. — Imamo pa še drugih skrbi. Že dolgo in nestrpnno pričakujemo novo cesto od Baškega jezera na Ledince, a do danes zaman. Iz plebiscitnega fonda je bilo za to prometno zvezo zagotovljenih 40.000 S, z zidanjem pa se do danes še ni pričelo. Delavci so brez dela, kmetje ne morejo plačati davkov, z zidanjem ceste pa bi prišlo vsaj nekaj denarja iz zaslužka v občino. Je pa tudi dosežanja pot v tako slabem stanju, da kriči po popravu. Deželna vlada, gani se, pomagaj ljudstvu in izpolni dano obljubo!

Sovče pri Podkloštru. (Požar.) Od 21. na 22. julija je izbruhnil sredi vasi silovit ogenj, najbrže povzročen po zlobni roki. Pri Otviču, kjer je pričelo goreti, so ljudje komaj rešili golo življenje; vsa živina in svinje so zgorele pri Kajžu, v zadnjem hipu so rešili dva vola. Obedve hiši sta k sreči dobro zidani in na ta način je ostalo vsaj nekaj obleke in jestvin ohranjenih. Gospodarska poslopja so zgorela do tal. Ogenj se je hitro širil na obe strani, v zgornji vasi je pričelo goreti Hebjajnovo posestvo (gospodar Mikula je brat melviškega gospoda župnika), zgorela je junica, ena ovca in kokoši, ostalo so rešili; v spodnji vasi se je vnela Šusterjeva hiša in skedenj ter Tomincevo posestvo. V par minutah so bila zadnja lesena poslopja v plamenu. Živino so rešili, ostalo je uničil plamen. Istočasno se je vnela še Vankova hiša in le napornemu delu sovške požarne brambe se imamo zahvaliti, da plameni niso vpepelili še sosednjih hiš: Kugejeve, Mežnarjeve in Movževe. Od Tomince se je vnela Smolejeva hiša ravno, ko je dospela podkloštrska motorna brizgalnica, ki je pričela takoj gasiti in tako rešila Smolejevo in štiri nadaljna gospodarstva, ki se držijo druga druge. V zgornji vasi so prišle na pomoč požarne brambe iz Zilce z motorno brizgalnico in gasilno društvo iz Zagorič, v spodnji vasi pa so gasili brambovci iz Peč. Velikemu trudu vseh požarnih bramb se je posrečilo omejiti

ogenj na devet poslopij, četudi se v vasi drži hiša hiše. V Sovčah že dve ali tristo let ni bilo ognja. Poslopja so večinoma lesena, a v dobrem stanju; zidava je starega načina in zato rešitev živine tako otežkočena. Vsa vas je hvaležna vrlim gasilcem, ki so napeli vse sile in rešili, kar se je dalo. Tako se je mogla beljaška bramba že v Podkloštru vrniti. Vsi, katerim je bilo na ta način rešeno premoženje, obljubljajo pogorelcem svojo pomoč, in težko prizadeti sosedi so njihove obljube iskreno veselili. Sreča v nesreči je bila, da žito še ni bilo spravljeno. Tako bo vsaj kruha in žgancev za zimo, krvavo pa bo primanjkovalo krme.

Borovlje. (Obč. seja 16. julija.) Občina Slov. Plajberk se obrača na boroveljsko občino s prošnjo, naj bi se tudi ta pridružila njeni prošnji pri dež. vladi, da bi se takozvani Kajzerjev klanec v Podlublju preuredil in zravnil. Se soglasno priporoča. — Stavbeni odsek stavi predloge za imenovanje cest in ulic v Borovljah. Se odobri. Cesta od p. d. Lavterja do kolodvora se bo imenovala 12. Novemberstrasse, od mešč. šole proti Düselnu pa 10. Oktoberstrasse. (Glavno je, da imajo Borovlje dve cesti s tema imenoma, vse drugo je menda postranska stvar! Op. ured.) — Puškar in posestnik Krušic Martin je napravil pri svojem vrtu novo ograjo ter pri tem zgradil tudi nekaj prostora, ki je last občine. Kljub opominu, da ga ne sme zgraditi, je to storil, najel advokata in komisijo iz Celovca. Ograja z betoniranimi podstavki je postavljena, izkazalo pa se je, da je gotov del last občine. Stavbeni odsek predlaga, da se ima ta del ograje na obč. zemljišču tekom 14 dni odstraniti. Po dolgem razmotrivanju se končno vendarle sklene, da Krušic plača za omenjeno zemljišče občini 400 S. — Sprejme se nekaj oseb v obč. pristojnost, nekaj se jih odkloni. Prošnja Alič Franca za privolitve sprejema v občino, da bi mogel optirati, se odkloni. — Gostilničarka Luiza Ogris prosi, naj bi se njej razširila koncesija tudi na prodajo žganja, likerjev itd., Tezija Mak, posestnica brezalkoholnega lokala, prosi za razširjenje koncesije na prodajo in točenje vina in piva. — Obilčnik Johan želi gostilničarsko koncesijo na svojo hišo v Borovljah. Vse tri prošnje se odklonijo. — Priporoča se koncesija za tovorni avto g. Ani Rak in Primožu Mišicu. — Lov v Žingarci pripade vsled spojitve občin sedaj boroveljskemu. Posestniki iz Kaple in okolice so se pritožili in želijo, da se plača tudi naprej najemnina za lov kot dosedaj. Se odstopi pravnemu odseku, ki naj poroča o tem na prihodnji seji.

Božji grob pri Pliberku. (Sprejem novomašnika.) Naše fare sin je. Po državni meji sicer v jugoslovanskem delu libuške občine v Lokovici, vendar ga veže na Pliberk mnogo lepega iz mladih let na fante in dekleta iz društva. Ni jih pozabil. Težka in naporna je bila pot v dosego cilja. Ko smo v šoli v Tunelu sprejemali prvo modrost od vrlega učitelja Fajnika in nam je č. g. Hornböck, sedaj župnik v Mežici, razlagal prve pojme o tajni, lepoti in koristnosti sv. vere, pač nismo mislili, da je naš sošolec, res da nadarjen in brihten fant, poklican, da enkrat sam nastopi to visoko službo med slovenskim narodom. Kajti, bržkone tudi sam ni mislil na to. Šele v poznejših letih, bogat na izkušnjah, ko je pil tudi iz keliha trpljenja kot vojak svetovne vojne, se je odločil, da bo zamenjal delo na domači kmetiji s knjigo. Kot 24leten fant se je z vso vnemo in vztrajnostjo lotil študija. Privatno je absolvirал nižjo gimnazijo in maturiral v Ptuju. Bogoslovje je študiral v Mariboru in je dne 19. VII. pel v Mežico novo sv. mašo. Po domače se pravi pri Škofu in pridigar mu je bil prevz. knezoškof dr. Rožman. In prav je napisal mežiški župnik na slavalok: Škofu iz Ljubljane in Škofovemu iz Lokovice — pozdrave udane in radostne klice! Čisto natihem se je slišalo, da namečava novomašnik drugi dan brati pri Božjem grobu pri Pliberku, v znameniti in lepi cerkvi, zahvalno božjo službo. Takoj se je zbrala v pondeljek zjutraj številna množica ljudi, da ga sprejme. Pristrčnega sprejema je bil novomašnik sam vesel. Prijazno se je smehljaj in odzdravljaj in se pogovarjal, že kot duhovnik, s svojimi prijatelji in znanci iz prejšnjih let. Pač je bila enodušna želja vseh, da bi imel Matej v svojem odličnem poklicu, ki je stan za druge in ga je s svojo pridnostjo, vztrajnostjo in nadarjenostjo dosegel, veliko, veliko uspeha.

Krčanje. (Razno.) V sredo dne 22. julija smo imeli pri nas lepo slavlje. Osem duhovnikov s č. g. dekanom in č. proštom Benetkom in množica ljudi se je zbrala pri sprejemu in inštalaciji novega župnika č. Alojzija Hutterja. Domačini mu kličejo iskren svoj „dobrodošli“ in mu želimo obilo blagoslova v naši fari. — Isti dan smo obhajali na Krčanjah petindvajsetletnico mašništva č. g. Urha Hafnerja, p. d. Kočmarjevega v srebrni sv. maši jubilentovi. Slavnostno pridigo je imel dješki župnik č. Trabesinger. Svojim častitkam jubilantu pridružujemo še željo, da bi ga Bog še mnoga leta ohranil zdravega in čvrstega, da dočaka še zlato sv. mašo. Žal, da je toliko naših domačinov duhovnikov v Jugoslaviji in drugod, medtem ko nam primanjkuje domače duhovščine in se moramo zadovoljiti z našega jezika nezmožnimi tujci. Ti naših teženj ne morejo razumeti. — Obenem pa smo se poslavljali od č. provizorja Oizingerja in naj mu še tem potom izrazimo svoj „Bog povrni“ za trud in dobroto, ki jo je delil. — Imeli pa smo tudi nesrečo. V petek dne 17. t. m. je na planini pri Morovcu udarila strela v smreko in ubila deset lepih goved. Goveda so morali zakopati in g. Nagele v Št. Vidu utrpi občutno škodo. Nekaj dni prej je ubila strela istotam dva lepa junca p. d. Kočmarju. — Tudi svoj „Bauernschreck“ imamo, a ne v obliki medveda ali volka, ki bi se zadovoljil z eno samo ovco. Naš „Bauernschreck“ nam trga vole in krave in iztrga cele kmetije. Kmalu bomo vsi kmetje „fraj“, a ne pošasti, marveč svojih posestev.

Sele. (Smrtna nesreča v gorah.) Francej Dovjak, sin nekdanjega posestnika Hajnževe kmetije, je bil pastir na Žerjavovi planini. V nedeljo 12. julija ga je zvalil neki izletnik seboj na Košutico z obljubo, da mu potem da žganja. Le nerad je šel pastir z njim. Na Košutici je potem legel za grm na precej nevarnem kraju in zaspal. Ko je vstal, je v zmedenosti ali morda vsled teme strmoglavil onkraj meje čez skale v globok prepad in se ubil. Ker je prihajal k Žerjavu po živčje le vsako soboto, ga tam med tednom niso pogrešili. Pogrešila pa ga je pastirica s kranjske strani, ki je z njim večkrat prišla na vrhu skupaj, ko ga več ni bilo in je videla živino brez nadzorstva. Naznanila je to pri Žerjavu v petek, odkoder so se takoj odpravili ga iskat. Palica, verižica, ura, rožni venec, predmeti, ki jih je ponesrečenec zgubil pri padcu, so jim takoj pokazali sled za njim. Našli so ga globoko v prepadu. Noč je onemogočila vsako delo. Še le naslednje jutro so mogli z velikim naporom spraviti razpadajoče truplo ponesrečenca iz prepada, odkoder so ga na nosilnici prinesli domov in nato odpeljali v Sele, kjer se je takoj vršil pogreb. Rajni je bil telesno slaboten, čeprav že 53 let star, tih in blag človek. Naj počiva v miru! Ta smrtina nesreča zopet priporoča izletnikom: pijte v planinah le izvrstno planinsko vodo, ne nosite seboj žganja in ne zastrupljajte z njim sebe in drugih!

Drobne koroške novice. Iz „Fr. Stimmen“ izvemo, da ima zasesti župnijo Suho g. kaplan dr. Zeichen. Ljudem okoli tega lista dr. Zeichen ni všeč iz enostavnega razloga, ker je Slovenec. Pravijo, da je hujskač in politik, rabijo pa le duhovnika. Tem ljudem je pač težko ustreči. — Dne 18. t. m. so zabeležili na Koroškem 5517 podpirlanih brezposelnih. — Ostanke premogovnika v Kamnu se bodo prodali dne 12. avgusta na javni dražbi. Prodaja bo pri celovškem sodišču. Gre se predvsem za staro železje. — Dva neznanca moška sta zlezla preko skednja in podstrešja v hišo posestnice Jesenko v Garhorci pri Žihpljah in odnesla 121 S gotovine, 3 rjuhe, po 1 steklenico ruma in žganja, 1 zavoj sveč in pražene kave. — Neki potnik z Dunaja je vlomil v delavnico krojača Pušnika v Goselni vasi in odnesel zlat poročni prstan, srebrno verižico, žensko obleko in druga oblačila. — V Šmarjeti pri Velikovcu je 20. t. m. pogorelo Kajžrovo gospodarsko poslopje. Cerkev se je komaj dala rešiti. — Zilsko dolino in nekatere nemške kraje je pretekli teden zopet obiskalo neurje s točo. Škoda je velika. Drava je vsled tega tako narasla, da je vdiral voda v kleti niže ležečih hiš. — Okolica Velikovca ima zaznamovati več vlomov. Tatovi so vlomili pri Breglerju ob Grebinski cesti, kjer so odnesli nekaj mesa, in v župnišče v Št. Rupertu pri Velikovcu, kjer so vzeli s seboj nekaj obleke. Mnogoštevilni slučajji kažejo, da imajo uzmoviči posebno piko na župnišča. — Dva moška sta 18. t. m. vlomila v hišo po-

sestnika Šorna v Črešnjah pri Gozdanjah in spravila na varno srebrno žensko uro in pištolo z naboji, listino in orožni list. Isti dan je eden od teh potepuhov odnesel posestniku Žnideriču v Treščah denar in lovsko puško. Grozil je poleg tega s pištolo. — Kako so ti vagabundi predrzni, kaže slučaj v Klopicah. Dva fanta sta ukradla dve srebrni uri in bila pri tem zasačena. Pri tem je udaril eden od teh posestnika z loncem po glavi, da se je sesedel, vsled česar se mu je posrečil beg.

Pliberk. (Peter se je oženil.) Peter, ki ga vsi poznamo in cenimo, ker vozi s svojimi šimelci vsak dan sveže sorgendorfsko pivo od gostilne do gostilne, se je v soboto dne 19. julija oženil. Dobil je pridno ženko. Pri Hirschenwirtu je bila kuharica in ji je Katrea ime. Zna kuhati, zna prati, zna hišico pomesti in vse druge reči, ki so potrebne v gospodinjstvu. Želimo, da bi kot mož in žena živela mnogo, mnogo let srečna in zadovoljna!

Miha Turk umrl. Korenine izumirajo. Tako malo število jih je še, a bela žena kruto posega po njih. Tokrat je segla neizprosna roka po našem Mihui iz Resnice. Mož je bil, ki je ljubil delo in molitev in rastel v močno osebnost. Zato mu je bilo lahko ohraniti zvestobo tudi domu in narodu. Na malem in prijaznem posestvu ob Dravi je gospodaril dolga leta kot oče, dober in pošten. Svoje skrbi pa ni posvetil samo svoji družinici doma, marveč tudi svoji večji družini spodnje doline. Dober gospodar na svojem posestvu je postal marljiv in cenjen gospodar narodnega premoženja. Ko se je pred 42. leti ustanovila glinjska posojilnica, je bil kljub svojim dvajsetim letom med prvimi delavci. Celih štirideset let je deloval v načelstvu, žrtvoval zavodu in njegovemu procvitu cele tedne. Leta 1909 pa je bil med ustanovitelji boroveljske hranilnice in njeno plodonosno delovanje je v veliki meri njegova zasluga. Bil je ob rojstvu pevskega društva „Drava“ v Glinjah in telovadnega društva „Sokol“ v Borovljah, vršil dolgoletno službo občinskega odbornika v Glinjah. Skratka: delaven, kot more to biti le mož naše zemlje. — Domače ljudstvo mu je izkazovalo največje zaupanje. Vsakomur je šel na roko s pomočjo ali nasveti. Zato pa je štel toliko svojih prijateljev in znal je ceniti pravo prijateljstvo. Štirinajst dni pred smrtjo je pisal pismo prijatelju in se poslovil v njem od vseh: ... čutim, da se mi bliža zadnja ura. Na znanih, ki me obiskujejo, berem, da ne verujejo več na moje okrevanje. Zato naj se spomnim zadnjič svojih nekdanjih prijateljev in pošiljam jim svoje pozdrave... Sicer pa verujejo njegovi prijatelji, da prijateljstva ni konca s smrtjo. Zato je njihova žalost lahka. — Ogromna množica ga je spremila dne 20. julija k zadnjemu počitku in mu s tem še enkrat dokazala, da ga je v njegovem delu in njegovih ljubeznih znala ceniti. — Miha! Odšel si za kratko dobo in nam pustil sadove svojega življenja. Ti sadovi bodo ljudstvu, ki te je poznalo, najlepši spomin. In naša zemlja, v katero je tvoja skrbna roka tolikrat segla in jo s skrbjo negovala, naj ti bo lahka! Zdravko.

DRUŠTVENI VESTNIK

Prošnja na vse.

V znanstvene namene rabi prosvetna centrala sledeče natančnejše podatke:

1. Poznate li v svoji župniji ali okolici kakšno staro slovensko ljudsko igro (Pasijon, Pastirsko igro)?

2. Bi li nam mogli dobiti od take igre tudi besedilo (proti kavciji)?

3. Kaj bi vedeli povedati sploh o ljudskih igrah pri nas.

Prosimo, da pošljete podatke proti povrnitvi ev. nastalih stroškov osrednji pisarni.

V mesecu septembru se vrši v Ljubljani veliki pevski koncert Pevske zveze. Priglasenih je že 97 pevskih zborov iz bivše Kranjske in Štajerske. Vseh pevcev bo nastopilo nad 2000. Bo to eden največjih koncertov, kar jih je Slovenija kedaj doživela. Natančnejši spored in dan nastopa bomo pravočasno priobčili tudi v našem listu.

Št. Janž v Rožu. (Predavanje.) V nedeljo dne 19. julija se je vršilo pri Tišlarju predavanje o pravnih zadevah in sicer o konkurzu, sodnijski poravnavi in menici. Predavatelj je govoril v prav domačem tonu in razjasnil marsikako nejasnost. Ravno naš čas ima toliko več

ali manj zagonetnih paragrafov in dobro je gospodarju, ki se na nje razume. K temu je pripomoglo tudi to predavanje. Sestanka so se udeležili predvsem gospodarji. Predavatelju pristrčna zahvala!

GOSPODARSKI VESTNIK

Nova trgovinska pogodba z Jugoslavijo.

Pogajanja za revizijo avstrijsko-jugoslovanske trgovinske pogodbe so zaključena. Nova pogodba je že stopila v veljavo z 19. julijem. Naša država je kot znano — za 1. julij odpovedala doslej veljavne pogodbe iz leta 1925 Jugoslaviji, Ogrski in Češkoslovaški. Pogajanja za novo pogodbo pa so se zavlekla do srede julija. Naša država je hotela izvesti napram svojim sosednjim državam započeto agrarno-zaščitno politiko. Ker pa je tako skrčila možnost žitnega uvoza, je morala pristati tudi na zvišanje carine za blago, ki ga sama izvažava v sosednje države. V tem pravcu se je sklenila tudi pogodba z Jugoslavijo.

Nova trgovinska pogodba predvideva zvišanje carine za žito od dveh na deset zlatih kron za 100 kg. Obenem pa se Avstrija zaveže, da bo za 500.000 stotov jugoslovanske pšenice računala le carino, ki bo za 3,20 zlatih kron nižja od vsakokratne veljavne splošne carine. Ta določba stopi v veljavo, čim pristanejo na to izjemo vse države, ki uživajo v prometu z Avstrijo največjo ugodnost. (Največja ugodnost je carinsko-tehnični izraz ter pomeni, da dovoli država vsako znižanje, katerega da katerikoli drugi državi, avtomatično tudi oni državi, ki uživa največjo ugodnost.) Obenem se zaveže avstrijska vlada, da nemudoma zahteva od vseh držav, ki uživajo največjo ugodnost, pristane na to izjemo v avstrijsko-jugoslovanski pogodbi. Če pa druge države na to ne pristanejo, stopi Avstrija z Jugoslavijo v nova pogajanja.

Carina na živino se izpremi: Za govejo klavno živino prizna Jugoslaviji kontingent (največje število) 10.000 glav po ugodnostni carini 9 zlatih kron za 100 kg (doslej je znašala carina 8,50). Kontingent znaša dobro tretjino celotnega uvoza živine iz Jugoslavije. Pri uvozu preko kontingenta velja znatno zvišana avtonomna carina 30 zlatih kron. Drugi kontingent dobi Jugoslavija za lahke svinje od 40 do 110 kg in sicer v višini 21.000 komadov po carini 18 zlatih kron za 100 kg. Svinje preko 150 kg so carine proste. V dosednji pogodbi se ni računalo carine na svinje, težke preko 110 kg, dočim je za lahke svinje pod 110 kg veljala ista carina 18 zlatih kron, kot velja sedaj samo za kontingent. Lahke svinje ki se bodo uvažale preko kontingenta, so podvržene avtonomni carini 45 zlatih kron. Podrobnosti glede izrabe kontingenta določita obe vladi sporazumno.

Zviša se tudi carina na uvoz perutnine, sadja in zelenjadi.

Za zvišano avstrijsko carino se zviša tudi jugoslovanska carina za uvažanje avstrijskega blaga. Te zvišane postavke znatno obtežijo avstrijsko industrijo. Zviša se med drugimi postavkami carina na oklenjen les (Sperrholz), pohištvo, papir, železno orodje, okovje svetilke, dežnike itd.

Težjih narodno-gospodarskih posledic ta trgovinska pogodba ne bo povzročila predvsem z ozirom nato, da je že mesec dni veljala

prehodna pogodba in tudi, ker so določeni v pogodbi precejšnji kontingenti za uvoz jugoslovanskega žita in živine po stari carini. Predvsem bo ostal po mnenju strokovnjakov živinski trg neizpremenjen. Rastla pa bo cena svinjam, ker je bila obenem zvišana tudi carina na mast. Do celotne nove višine, katero bi tvorila stara cena + nova carina, se pa cena svinjam ne bo dvignila, ker je Ogrski dovoljen kontingent 200 vagonov za staro carino. Na vsak način pa bo omiljena konkurenca inozemskih svinj z domačimi.

Avstrijska narodna banka je zvišala obrestno mero. Z ozirom na napeti položaj mednarodnega kreditnega trga je sklenila Narodna banka, da zviša obrestno mero pri eskontiranju menic od 7½% na 10% in obrestno mero v lombardnem prometu od 10½% na 11%. Finančni krogi so nadalje mnenja, da tudi ta višina še ne bo zadostovala in da je pričakovati v kratkem roku nadaljno zvišanje. Drugo vprašanje je seveda, kake bodo posledice na avstrijsko narodno gospodarstvo. Visoka eskontna mera bo skrčila posojila, pomanjkanje denarnih sredstev pa mora obstoj gospodarskih podjetij še bolj ogroziti.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Dne 1. avgusta bo igralo v dunajskem stadionu 800 godcev: 300 prvih gosli, 150 drugih gosli, 80 viol, 90 čelo in basov, 160 godal na pihala in 24 bobnov. — Jugoslavija: Radi padca marke je jugoslovansko ministristvo dovolilo vsem rajhovskim letoviščarjem presto vožnjo za povratek domov. — V Nadlesku pri Rakeku je upepelil ogenj 68 kmetijskih stavb, med njimi 17 stanovanjskih hiš. Zgorelo je tudi nekaj živine in čebel. — Češkoslovaška: V Dolužicah je umrla te dni 80letna Polona Zimak. Ta ženska je rodila 14 otrok, od katerih je samo eden umrl. Devet njenih sinov je bilo v svetovni vojni, pa nobeden ni padel. Vnučkov in vnukinj se je nabralo vsega skupaj 78, od teh jih je pa 18 že umrlo. A tudi vnuki in vnukinje imajo že nad 70 potomcev. Na pogreb so prišli vsi, od otrok do pravnukov, vseh pa je bilo 250 oseb. — Slovaška vas Vazev, ki šteje vsega skupaj 572 hiš, je postala žrtev silnega požara. Zgorelo je 464 hiš z občinsko, pošto, dvema šolama, farovži, notarskim uradom, poslopjem konzumnega društva ter dvema cerkvama. Zgorelo je razen tega tudi še nad 400 gospodarskih poslopij ter 130 goved, 120 konj, 60 prašičev in končno 4 otroci. — Poljska: V mestu Lublin in bližnji okolici je razsajal strahovit orkan. Vetrer je odnesel več tisoč streh. Avtobusi in železniški vozovi so se prevrnili. Zaenkrat so našli 11 mrtvih in mnogo ranjenih. — V okolici Vilne je divjal strašen orkan, ki je porušil celo vrsto hiš in poruval na tisoče dreves. Posebno hudo pa je divjal nad vasjo Szydowice, ki jo je takorekoč izbrisal z zemeljskega površja. Pri tem je bilo nad 30 kmetov bolj ali manj hudo ranjenih. Po viharju je padala kot kurja jajca debela toča, ki je pobila vse pridelke v okolici 20 vasi. — Amerika: Mesto Latachunga v državi Ekvador, ki ima 10.000 prebivalcev, je obiskal potres in ga domala celo porušil. — V Brooklynu se je dogodila nenavadna nesreča na cestni železnici. Voz cestne železnice je namreč skočil s tira in se zaletel naravnost v neko drogerijo. Vsled silnega

sunka je dobilo 25 oseb precej težke poškodbe. — Ostale države: V cerkvi sv. Petra v Rimu so našli peklenški stroj. Odnegli so ga na samotni kraj, kjer je po nekaj urah eksplodiral. Če bi eksplodiral v cerkvi, bi jo močno poškodoval. — Na svetu je 24 milijonov 400 tisoč telefonskih aparatov.

Komarji in ženske. Učene glave trdijo, da bo letos „komarjevo leto“. Komarjev bo toliko, da se jih bodo ljudje le težko ubranili. Z ozirom na to nevarnost svetuje vseučiliška profesorica dr. Porter zlasti ženskam sledeče: „Kdor se hoče ubraniti komarjevih pikov, ne sme nositi temne obleke; temnoplava obleka komarje najbolj privlači. Svetlih barv pa komarji ne ljubijo, zlasti rumena brava jim je kar zoprna. Komarji ljubijo tudi godbo; ker igrajo na gosli ali pa kjer slišijo saksofon, tja jih vleče z neodoljivo silo. Tudi človeški glas ljubijo in kdor noče, da ga komarji preveč ne opikajo, naj molči.“ Radovedneži pa vprašujejo: Kako bo sedaj — ali bodo ženske molčale ali se bodo dale pikati?

Kdor svoj narod zataji, greši zoper 4., 5. in 8. božjo zapoved!

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste v težki bolezni obiskali in tolažili našega nezabnega očeta, soproga, gospoda

Mihaela Turk-a,

puškarja in posestnika v Resnici,

vsem, ki ste prišli od blizu in daleč spremit ga na njegovi zadnji poti, naša najlepša hvala.

Zahvaljujemo se posebno č. g. župniku Wornik-u, ki je prišel kljub slabemu vremenu rajnega spremit k zadnjemu počitku in mu s tem izpolnil zadnjo željo, č. g. dek. Singer-ju za tolažilne besede na pokopališču, združenemu domačemu in borovljskemu pevskemu zboru za ganljivo petje na domu in ob odprtem grobu, ter zastopstvu posojilnic.

Za darovane vence in cvetje, kakor za vse izraze sočutja od blizu in daleč naša pristrčna hvala!

V Resnici pri Borovljah, dne 20. julija 1931.

Žalujoča družina Turkova.

115

V treh dneh

nekadilec

114

Pojasnila zastoj! Sanitas-Depot, Halle a. S. 195 Z. (Deutschland).

Kranilnica in posojilnica pri Devici Mariji na Jezeru v Brevaljah,

Mežiška dolina, Jugoslavija

se priporoča vsem,

ki imajo trgovske zveze z Jugoslavijo, za vsakovrstne denarne transakcije.

Denar se tudi lahko varno naloži pod ugodnimi obrestmi.

Uradije se vsak delavnik.

Na vprašanja se odgovarja brezplačno.

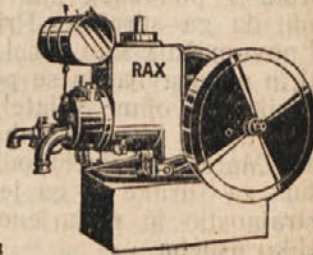
103

VINCENC KRENOS

izprašani podkovni in kovaški mojster za vozove, trgovanje s stroji,

LOGA VAS, POŠTA VELDEN AM WÜRTHERSEE

Prodaja najbolj znanih bencinskih motorjev „Rax“ po originalnih tovarniških cenah. Strokovni nasveti in pojasnila zastoj.

108

Was **ATA** putzt
wird frisch, wird rein —
Es könnte garnicht besser sein!
ATA putzt und scheuert alles!